

Teofil Siudy

Symposium PAMI w Rzymie

Salvatoris Mater 11/1, 365-367

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Symposium PAMI w Rzymie

„W dwudziestolecie Listu Kongregacji Wychowania Katolickiego o nauczaniu mariologii. Treść, bilans i perspektywy” - taki był temat refleksji symposium zorganizowanego w Papieskim Uniwersytecie Antonianum w Rzymie w dniach 28-29 listopada 2008 r. Organizatorami byli: Papieska Międzynarodowa Akademia Maryjna i Papieski Fakultet Teologiczny „Marianum”.

Obradom w pierwszym dniu symposium przewodniczył kard. Zenon Grocholewski, prefekt Kongregacji Wychowania Katolickiego, a ich moderatorem był Silvano Maggiani OSM, rektor „Marianum”. Otwierając symposium, prefekt watykańskiej kongregacji, w świetle Listu o nauczaniu mariologii, zwrócił przede wszystkim uwagę na formacyjny charakter nauczania o Matce Bożej. Dotyczy to przede wszystkim przygotowujących się do kapłaństwa seminarzystów, ale również tych wszystkich, którzy poznają prawdę o Matce naszego Odkupiciela.

Pierwszy prelegent symposium, Salvatore Perrella, serwita z rzymskiego „Marianum”, zaprezentował kontekst powstania, zasadnicze treści i cel wydania przez Kongregację Wychowania Katolickiego w roku 1988 Listu o nauczaniu mariologii. Wskazał on na soborowe i papieskie nauczanie o Matce Bożej: VIII rozdział Konstytucji dogmatycznej o Kościele „Lumen gentium”, adhortację apostolską „Marialis cultus” Pawła VI, encyklikę „Redemptoris Mater” Jana Pawła II, jako źródła, z których wyrasta watykański dokument. List Kongregacji, jak podkreślił prelegent, nie ma jedynie charakteru zwykłej dyspozycji dotyczącej nauczania mariologii, ale w sposób bardzo obszerny uzasadnia tę dyspozycję w pierwszej części zatytułowanej: „Dziewica Maryja: podstawowa treść wiary i życia Kościoła” (punkty 2-22). Uzasadnienie to kryje się właśnie we wspomnianym nauczaniu Vaticanum II i posoborowym nauczaniu papieskim. To zaś nauczanie pozwala na sformułowanie zasadniczego wniosku, zawartego w Liście, że *godność i znaczenie mariologii wynika z godności i znaczenia chrystologii, z wartości eklezjologii i pneumatologii, ze znaczenia nadprzyrodzonej antropologii i eschatologii: mariologia znajduje się w ścisłym związku z wszystkimi tymi traktatami* (p. 22). Ta kontekstualność mariologii winna uwidaczniać się zarówno w badaniach mariologicznych, w samym nauczaniu mariologii, jak i w duszpasterstwie - o czym traktuje druga część Listu zatytułowana „Maryja Dziewica w formacji intelektualnej i duchowej”. Prelegent zaakcentował szczególnie, podkreśloną w Liście Kongregacji, „systematyczność” wykładu mariolo-

gicznego, która związana jest z jego organicznością, integralnością i dostosowaniem do różnego typu studiów (por. p. 28). Wymaga to odpowiedniego przygotowania wykładowców mariologii.

Z kolei sprawą recepcji wskazań Listu Kongregacji zajął się drugi z prelegentów, ks. Jean Pierre Sieme Lasoul, wykładowca mariologii na rzymskich uczelniach. Przedstawił on bardzo interesującą statystykę dotyczącą aktualnego stanu nauczania mariologii, poczynając od centrów mariologicznych (PAMI, „Marianum”), poprzez rzymskie uczelnie teologiczne, aż do uczelni teologicznych z wybranych krajów z poszczególnych kontynentów. Na podstawie tych przebadanych ośrodków akademickich można stwierdzić, że 65% ma wykład mariologii, zaś 35% nie ma takiego wykładu. Z kolei tam, gdzie wykład się mariologię, ma to kształt osobnego wykładu (60%), albo też jest to wykład podzielony i przyporządkowany do innych traktatów teologicznych, jak chrystologia, eklezjologia, czy antropologia (40%). Ten stan rzeczy, jak podkreślił w zakończeniu swojego wystąpienia prelegent, świadczy o dokonującej się recepcji wskazań Listu Kongregacji, jakkolwiek proces ten nie został jeszcze zakończony.

Przewodniczącym obrad drugiego dnia sympozjum był abp Gianfranco Ravasi, przewodniczący Papieskiej Rady Kultury, zaś ich moderatorem Vincenzo Battaglia OFM, przewodniczący Papieskiej Międzynarodowej Akademii Maryjnej. Otwierając sesję drugiego dnia sympozjum abp Ravasi wskazał na biblijny obraz Maryi wierzącej, ubogiej, służebnicy i Matki poprzedzającej ludzkość w wędrówce ku eschatycznej pełni. Następnie dwoje kolejnych prelegentów sympozjum: Cettina Militello i Stefano De Fiores SMM przedstawiło swoje uwagi dotyczące nauczania mariologii dzisiaj.

Cettina Militello, wykładająca mariologię na rzymskim „Marianum” i „Anselmianum”, wskazała na konieczność usytuowania mariologii w kontekście innych traktatów teologicznych. W oparciu o swoje doświadczenie wieloletniego wykładowcy mariologii zaproponowała wykład mariologii w połączeniu z eklezjologią. Według niej, mają to być osobne traktaty, jednak powiązane ze sobą. Potrzebna jest do tego odpowiednia reлектura tychże traktatów. Jak podkreśliła prelegentka, należy troszczyć się zawsze o to, aby mariologia była adekwatnie ujęta.

Z kolei o. Stefano De Fiores, wykładowca mariologii na „Gregorianum” i „Marianum”, aktualny Przewodniczący Włoskiego Interdyscyplinarnego Towarzystwa Mariologicznego, ukazał posoborową mariologię jako dyscyplinę bardzo żywotną. Świadczy o tym m.in. duża liczba traktatów mariologicznych po Vaticanum II (uczestnicy

symposium otrzymali sporządzony przez De Fioresa wykaz 60 nowych traktatów o Matce Bożej). Prelegent wskazał na historiozbawczy kształt posoborowych traktatów mariologicznych (Maryja w historii zbawienia, historia zbawienia w Maryi), podkreślił problem języka tychże traktatów, a także wyakcentował potrzebę sięgania w mariologii do dróg alternatywnych w stosunku do teologii argumentującej: mariologia narracyjna, droga piękna, droga duchowego doświadczenia, dialog interdyscyplinarny. Przyczyni się to do inkulturacji w posoborowej mariologii.

Na zakończenie rzymskiego sympozjum, w którym uczestniczyło blisko sto osób, abp Gianfranco Ravasi poświęcił nowe pomieszczenia siedziby Papieskiej Międzynarodowej Akademii Maryjnej.

(ks. Teofil Siudy)